RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 83.114 van 26 oktober 1999
in de zaak A. 51.453/XII-1130.

In zake : Freddy VAN IMPE,
wonende te HAALTERT,
Vorsinkbaan 9

tegen :

de gemeente SINT-GILLIS,
die woonplaats kiest bij
advocaat E. ROYEN,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Zwitserlandstraat 39.

tussenkomende partijen :

1. het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
2. de Facultés universitaires Saint-Louis,
3. de Université libre de Bruxelles,
4. de Vrije Universiteit Brussel.

die woonplaats kiezen bij
advocaat M. UYTTENDAELE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Kapitein Crespelstraat 2-4.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Freddy VAN IMPE op 3 mei 1993 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 4 maart 1993 van de gemeenteraad van Sint-Gillis waarbij de voorwaarden voor benoeming in de graad van onderbureauchef en bureauchef en de voorwaarden voor deelneming aan het examen van bureauchef worden gewijzigd;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst van 24 augustus 1993;

Gelet op de beschikking van 16 september 1993 die de tussenkomst van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toelaat;

Gezien de verzoekschriften tot tussenkomst van 25 januari 1994;

Gelet op de beschikking van 4 maart 1994 die de tussenkomsten van "les Facultés Universitaires SAINT-LOUIS" en "l'Université Libre de BRUXELLES" toelaat;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst van 14 december 1994;

Gelet op de beschikking van 1 februari 1995 die de tussenkomst van de Vrije Universiteit Brussel toelaat;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur F. DE BUEL;

Gelet op de beschikking van 23 december 1996 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 6 april 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 18 mei 1999;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker, en van advocaat E. NIEUWDORP die, loco advocaat E. ROYEN verschijnt voor de verwerende partij, en van advocaat J.-F. DE BOUK die, loco advocaat M. UYTTENDAELE verschijnt voor de tussenkomende partijen;

Gehoord het andersluidend advies van eerste auditeur F. DE BUEL;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gemeenteraad van Sint-Gillis, met het besluit waarvan thans de vernietiging wordt gevorderd, op 4 maart 1993 volgende wijzigingen aangebracht heeft aan het gemeentelijke reglement betreffende de benoemingen en de bevorderingen :

- voor de bevordering tot onderbureauchef zullen voortaan ook in aanmerking komen de opstellers die "voldaan hebben aan de examenproeven van het derde jaar van de Basiscyclus in Gemeentelijk Management" (wijziging aan artikel 18 a) van de Algemene schikkingen betreffende de benoemingen en de bevorderingen),
- de opstellers met die bekwaamheidstitel mogen op dezelfde wijze als de opstellers die over een ander bekwaamheidsbewijs beschikken deelnemen aan het bevorderingsexamen voor bureauchef (wijziging van artikel 21, lid 2 en 5 van het voornoemde reglement),
- voor de bevordering tot bureauchef kunnen voortaan, en in de eerste plaats zelfs, ook titularissen van de nieuw opgerichte graad van bestuurschef in aanmerking komen (wijziging aan artikel 22 van het voornoemde reglement);

2. Overwegende dat vier verzoekschriften tot tussenkomst ingediend zijn, met name door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Facultés Universitaires Saint-Louis, de Université libre de Bruxelles (ULB) en de Vrije Universiteit Brussel (VUB); dat die tussenkomsten voorlopig toegelaten zijn bij beschikkingen van 16 september 1993 wat de eerste partij, 4 maart 1994 wat de tweede en derde partij en 1 februari 1995 wat de vierde partij betreft;

2.1. Overwegende dat de Facultés universitaires Saint-Louis en de Université libre de Bruxelles, die zich beiden beroepen op hun hoedanigheid van universiteit, in hun laatste memorie vragen dat deze kamer de zaak zou verzenden naar de tweetalige kamer van de Raad van State omdat, gelet op hun in het Frans gesteld verzoekschrift in tussenkomst, alleen die kamer bevoegd is om ter zake uitspraak te doen;

2.1.1. Overwegende dat buiten betwisting staat dat het onderhavige annulatieberoep, ingesteld door een Nederlandstalig ambtenaar van een gemeente uit Brussel-Hoofdstad en gericht tegen een wijziging aan het op hem toepasselijk gemeentelijk personeelsstatuut, overeenkomstig artikel 54, 3° en 4°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State in het Nederlands behandeld moet worden;

2.1.2. Overwegende dat het enkele feit dat een verzoek tot tussenkomst in het Frans gesteld is geen reden is om de zaak door de tweetalige kamer te laten behandelen; dat zulks enkel het geval kan zijn wanneer, ten gevolge van een Franstalige tussenkomst, het geschil zou gaan behoren tot een van de vier categorieën waarvoor artikel 61 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State de verwijzing naar de tweetalige kamer voorschrijft; dat, wat meer bepaald onderhavig geschil

betreft, enkel de categorie bedoeld in artikel 61, 1°, daarvoor in aanmerking komt, te weten "gedingen tussen partijen welke onderworpen zijn aan de wetgeving op het gebruik van de talen in bestuurszaken en die een verschillend taalstelsel hebben"; dat, in acht genomen de sub 2.1.1 vermelde principiële verplichting om het annulatieberoep in het Nederlands te behandelen, in dit geval vastgesteld wordt dat de tweede en derde tussenkomende partij geen enkel concreet gegeven aanbrengen dat het besluit wettigt dat zij onderworpen zijn aan de wetgeving op het gebruik der talen in bestuurszaken en dat zij op grond van die wetgeving het Frans als bestuurstaal hebben; dat de vraag tot verwijzing naar de tweetalige kamer dan ook moet worden verworpen;

2.2. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie nog de onontvankelijkheid van de tussenkomst van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest bepleit doordat geen bewijs wordt voorgelegd van een besluit om in rechte te treden; dat verzoeker evenwel daarbij uit het oog verliest dat overeenkomstig artikel 38 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen juncto artikel 82 van de Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het gewest in rechte vertegenwoordigd wordt "namens de Regering, ten verzoeke van het door deze aangewezen lid" en dat conform die bepaling, het verzoek tot tussenkomst uitgaat van "het Gewest (...) vertegenwoordigd door haar Executieve in de persoon van haar Minister-Voorzitter";

3.1. Overwegende dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de ontvankelijkheid van de vordering betwist op het vlak van verzoekers belang, zowel zijn belang "als particulier" als zijn belang als syndicaal afgevaardigde; dat zij, met betrekking tot het persoonlijk belang, betoogt dat verzoeker zijn belang legt in de weigering, in 1990, om hem aan de toen voor het eerst

georganiseerde basiscyclus te laten deelnemen, maar dat dat belang niet volstaat om nu de wijzigingen aan het administratief statuut van het personeel te bestrijden omdat de weigering niet te gelegener tijd het voorwerp van een annulatieberoep uitgemaakt heeft en omdat verzoeker niet bewijst dat hij zich na 1990 nogmaals heeft ingeschreven voor de basiscyclus; dat zij, met betrekking tot verzoekers functioneel belang, opmerkt dat dat belang verzoeker slechts toelaat middelen aan te voeren die verband houden met de schending van zijn prerogatieven;

3.2. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie daarop antwoordt dat "de cohesie van de hoedanigheid van beambte en vakbondsafgevaardigde in deze zaak duidelijk (lijkt) want het ene kan niet zonder het andere" en dat "de vakbondsafgevaardigde zich op dat ogenblik ook zelf vertegenwoordigt";

3.3. Overwegende, wat verzoekers persoonlijk belang als ambtenaar betreft, dat hij als opsteller in dienst is van de gemeente Sint-Gillis; dat, wanneer hij zich kandidaat stelt voor een betrekking van onder-bureauchef of deelneemt aan het examen voor bureauchef en zich vervolgens kandidaat stelt voor een betrekking van bureauchef, hij onder de nieuw ingevoerde regeling ook in concurrentie kan komen met opstellers die, wat het vereiste bekwaamheidsbewijs betreft, er zich op beroepen geslaagd te zijn in het derde jaar van de basiscyclus in gemeentelijk management of, voor wat de bevordering tot bureauchef betreft, met titularissen van de nieuw ingestelde graad van bestuurschef; dat die mogelijkheid hem een voldoende belang verleent om het bestreden reglement vernietigd te zien en dat hij zich daarbij kan beroepen op middelen die gestoeld zijn op de miskenning van de regels die het syndicaal overleg regelen; dat de exceptie niet gegrond is;

4.1. Overwegende dat in het verslag van het met het onderzoek van de zaak belaste lid van het auditoraat ambtshalve vastgesteld wordt dat de bestreden besluiten artikel 21, § 1, van de bestuurstaalwet schenden;

Overwegende dat voornoemd standpunt steunt op de vaststelling,
1° dat het getuigschrift van het slagen voor de basiscyclus gemeentelijk management, zoals dat wordt afgeleverd door de MMP, afgegeven wordt na het volgen van een driejarige cyclus waarvan, naar blijkt uit het activiteitenverslag van de organiserende instelling voor het jaar 1991-1992, zoals dat vermeld is in een advies van 20 juni 1995 van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht aan de Voorzitter van de Brusselse Executieve, "ongeveer 74% (van de uren) in het Frans werden gegeven en 26% in het Nederlands",
2° dat volgens de door verzoeker voorgelegde gegevens, de bekendmaking die aan het gemeentepersoneel is gedaan als voorwaarde voor deelneming aan de cyclus stelt dat de kandidaten moeten "openstaan voor tweetaligheid" in de navermelde zin : "leerkrachten en leerlingen praten in hun moedertaal; ieder staat open voor de andere nationale taal; Niemand is echter op geen enkel ogenblik verplicht zich in deze andere taal uit te drukken" en,
3° dat geredelijk aangenomen kan worden dat, indien een groot deel van de lessen in het Frans worden gegeven, de "niet of gebrekkige kennis van het Nederlands door (de) leerkrachten" reden zal zijn om de examens ook voor de Nederlandstaligen in het Frans te laten verlopen, zodat "het door die instelling afgeleverd getuigschrift, in wezen, een getuigschrift is van een in het Frans genoten onderricht";

Overwegende dat die vaststellingen vervolgens geplaatst worden tegenover artikel 21, § 1,

eerste, tweede en vierde lid, van de bestuurstaalwet, welke als volgt luiden :

> "Art. 21. - § 1- Wanneer het voorgeschreven is, legt iedere kandidaat die dingt naar een ambt of betrekking in de plaatselijke diensten gevestigd in Brussel-Hoofdstad, het toelatingsexamen af in het Nederlands of in het Frans, naar gelang van de taal waarin hij, naar luid van het opgelegde diploma, het vereiste studiegetuigschrift of de verklaring van het schoolhoofd, zijn onderwijs genoten heeft.
> Indien geen toelatingsexamen voorgeschreven is, wordt de hoofdtaal van de kandidaat bepaald door het taalregime van het genoten onderwijs, zoals dat blijkt uit bovenvermelde bescheiden.
> (...)
> Gedurende zijn loopbaan, legt de ambtenaar de opgelegde bevorderingsexamens af in zijn hoofdtaal zoals die bepaald werd op grond van bovenvermelde criteria";

Overwegende dat uit die bepalingen dan, volgens het auditoraatsverslag, "volgt dat een plaatselijke overheid, die in Brussel-Hoofdstad is gevestigd, voor bevordering van Nederlandstalige ambtenaren geen studiegetuigschriften in aanmerking kan nemen van onderwijs, dat, zo al niet in rechte dan toch in feite, hoofdzakelijk in het Frans werd genoten";

4.2. Overwegende dat artikel 21, § 1, van de bestuurstaalwet de regels bepaalt volgens welke de hoofdtaal wordt vastgesteld van de ambtenaren die bij een gemeente van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in dienst treden; dat die hoofdtaal voor de gehele loopbaan van de ambtenaren dezelfde blijft en blijkens artikel 21, § 1, vierde lid, van de wet, de ambtenaar er de waarborg in vindt dat hij de bevorderingsexamens in zijn hoofdtaal kan afleggen; dat voorts de regeling ook t.a.v. de andere ambtenaren en t.a.v. het bestuur waarborgt dat een ambtenaar, eens zijn hoofdtaal is bepaald, niet telkens van hoofdtaal kan veranderen wanneer dat in zijn loopbaanplanning past;

4.3.1. Overwegende dat deelnemen aan bevorderings-examens niet gelijk te stellen is met deelnemen aan vormingscycli, ook niet wanneer die deelname kan leiden tot de afgifte van een bekwaamheidsattest dat aan de titularissen een bepaald voordeel in hun administratieve carrière kan opleveren; dat in dit geval de bestreden beslissingen een diplomavereiste invoeren die de in dienst zijnde opstellers, bijkomend bij de bestaande voorwaarde van het bezit van een diploma van het hoger economisch onderwijs van het korte type, een nieuwe mogelijkheid biedt om tot onderbureauchef bevorderd te worden of om deel te nemen aan het bevorderingsexamen voor bureauchef; dat de toegang tot de graad van onder-bureauchef of de deelneming aan het examen van bureau-chef niet beperkt wordt tot degenen die het attest bezitten;

4.3.2. Overwegende dat het opnemen in het administratief statuut van een bepaald attest als een van de noodzakelijk geachte bekwaamheidsbewijzen om uitzicht te krijgen op een bevordering, ook al is het blijkbaar, om reden van het taalgebruik bij het onderricht, gemakkelijker toegankelijk voor Franstaligen dan voor Nederlandstaligen, geen afbreuk doet aan het door artikel 21, § 1, van de bestuurstaalwet gegarandeerde recht van de ambtenaren die als hoofdtaal het Nederlands hebben om geen bevorderingsexamens te moeten afleggen in een andere taal dan hun hoofdtaal; dat het ambtshalve aangevoerde middel, in zoverre het de bestreden beslissingen strijdig acht met de bepalingen van artikel 21, § 1, van de bestuurstaalwet niet gegrond is; dat de vraag echter rijst of de vaststelling dat het in dit geval ter sprake zijnde attest gemakkelijker kan worden verkregen door de personeelsleden die beter met het Frans vertrouwd zijn -dit zijn, in principe, de ambtenaren wier hoofdtaal het Frans is- niet strijdt met het in de bestuurstaalwet opgenomen beginsel, zoals dat

in de artikelen 17 en 21 een neerslag heeft gevonden, van de principiële eentaligheid van de ambtenaren in de gemeenten van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wat insluit dat de ambtenaren van de beide taalrollen, zonder de tweede taal te kennen, een normale loopbaan moeten kunnen doorlopen, d.w.z. een loopbaan waarin de Nederlandstaligen gelijke promotiekansen hebben als de Franstaligen;

5. Overwegende dat het auditoraatsverslag beperkt is tot het hiervoren besproken ambtshalve middel; dat het onderzoek van de zaak moet worden verdergezet,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De debatten worden heropend.

Artikel 2.

Het door de auditeur-generaal aangestelde lid van het auditoraat wordt belast met de voortzetting van het onderzoek.

Artikel 3.

De kosten worden voorbehouden.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zesentwintig oktober 1900 negenennegentig, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH. J. DE BRABANDERE, kamervoorzitter,
A. VANDENDRIESSCHE, staatsraad,

J. BAERT staatsraad,
Mevr. S. DOMS, griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. DOMS. **J. DE BRABANDERE.**